

**Nr 536.**

Av herr **Ohlsson** i Kastlösa m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 99, angående anslag till statens växtskyddsanstalt för budgetåret 1952/53, m. m.

I proposition den 7 mars (nr 99) har Kungl. Maj:t avgivit förslag angående anslag till statens växtskyddsanstalt för budgetåret 1952/53 m. m. I propositionen behandlas bland annat de förslag, som 1949 års växtskyddsutredning framlagt rörande organisationen av den statliga växtskyddsverksamheten. Bortsett från frågan om en utbyggnad av växtskyddsanstaltens filialsystem ansluter sig föredragande departementschefen i väsentliga delar till utredningens förslag. I fråga om filialsystemet avviker propositionen från utredningens förslag huvudsakligen beträffande de s. k. mindre filialerna. Departementschefen har sålunda icke förordat inrättande av någon ny filial av mindre typ och ej heller tillstyrkt någon utvidgning av filialerna i Skara och Linköping. Vad angår den verksamhet, som Kalmar läns södra hushållningssällskap igångsatt i syfte att densamma skulle utbyggas till en filial till växtskyddsanstalten, har departementschefen dock uttalat, att hinder icke bör möta, att växtskyddsanstalten under vegetationsperioden placerar en befattningshavare i Kalmar med uppgift att biträda med upplysnings- och rådgivningsverksamhet på växtskyddets område i ifrågavarande del av landet.

Enligt vår mening föreligga starka skäl för en viss utbyggnad av växtskyddsanstaltens filialsystem. Visserligen dela vi departementschefens uppfattning, att den lokala upplysningsverksamheten i växtskyddsfrågor i första hand bör utövas av hushållningssällskapen, och sällskapen behöva förvisso för detta ändamål upprustas i olika avseenden. Emellertid föreligger i flera delar av landet ett påtagligt och betydelsefullt behov av ökad verksamhet, avseende försök och undersökningar rörande växtskyddsproblem av olika slag. Detta behov, vars tillgodoseende är av stor betydelse jämväl för upplysningsverksamheten, torde i vissa fall icke kunna tillgodoses annorledes än genom inrättande av filialer, som erhålla växtskyddsförsök såsom huvuduppgift. Hushållningssällskapen synas i dessa fall icke äga eller kunna påräkna tillräckliga resurser för en önskvärd utbyggnad av försöksverksamheten på växtskyddets område. En sådan utbyggnad måste å andra sidan anses lika viktig som en intensifiering av upplysningsverksamheten på området.

Södra Kalmar län utgör enligt vår uppfattning ett område, som är i stort behov av en filial till växtskyddsanstalten. Hushållningssällskapet inom området har — som även framgår av propositionen — igångsatt en försöks- och undersökningsverksamhet på växtskyddsområdet, vilken varit avsedd att utbyggas till en filial till växtskyddsanstalten. För en sådan utbyggnad ha kommunala organ i Kalmar förklarat sig viliga att medverka i fråga om lokaler och försöksjord. Växtskyddsutredningen har också föreslagit en dylik utbyggnad. Det skulle säkerligen vara till stort men för växtodlingens utveckling i ifrågavarande bygder, om den igångsatta verksamheten icke skulle kunna utvecklas på åsyftat sätt utan i stället få nedläggas på grund av bristande medelstillgång. Beaktas bör, att de medel, som stå till hushållningssällskapets förfogande för verksamhetens upprätthållande, beräknas bliva förbrukade senast sommaren 1953.

Växtskyddsutredningen har vid framförande av sitt förslag om en växtskyddsfilial i södra Kalmar län främst haft i åtanke de omfattande specialodlingar, som under de senaste två decennierna framkommit särskilt på västra Öland och som böra betraktas såsom ett led i en ny utvecklingslinje inom det svenska jordbruket, innebärande en successiv övergång på därför lämpade jordar från övervägande spannmåls- och foderväxtproduktion till olika slag av grönsaks-, frukt- och fröodlingar. Enligt vår mening utgöra ifrågavarande specialodlingar med deras speciella växtskyddsproblem och betydande förlustrisker ett fullt bärande skäl för inrättande av den ifrågasatta kalmarfilialen.

Nämnas kan exempelvis, att på Öland upptagas ej mindre än (enligt 1949 års uppgifter) 4,2 % av åkerarealen av köksväxter. Motsvarande siffra är för Malmöhus läns slättbygd 1,6 % och för hela landet 0,3 %. Ölands köksväxtareal utgör drygt 16 % och Kalmar läns ungefär 18 % av landets köksväxtareal. Ökningen av köksväxtarealen i dessa bygder har under de sista 10—15 åren varit mycket betydande. År 1937 odlades på Öland köksväxter på 0,1 % av åkerarealen, år 1944 på 2,6 % och nu (1949 års uppgifter) 4,2 %. På motsvarande sätt ha åtskilliga andra specialodlingar genomgått en betydande utveckling inom södra Kalmar län. Bland annat har oljeväxtarealen inom hushållningssällskapets område ökat från cirka 1 300 hektar år 1946 till cirka 14 600 hektar år 1951. Bland de oljeväxtodlande hushållningssälls kapsområdena kommer numera södra Kalmar län på fjärde platsen efter Malmöhus län, Östergötlands län och Gotlands län men före bland annat Kristianstads län, Skaraborgs län och Örebro län.

Vi hålla sålunda före, att en filial till statens växtskyddsanstalt bör förläggas till Kalmar eller dess närhet. Beträffande dess organisation och utrustning, tiden för dess inrättande m. m. ansluta vi oss i huvudsak till växtskyddsutredningens förslag.

Med stöd av det anförda hemställa vi,  
att riksdagen måtte besluta om förläggande till södra  
Kalmar län av en filial till statens växtskyddsanstalt i  
enlighet med vad ovan förordats.

Stockholm i april 1952.

*Sigvard Ohlsson.*

*Arvid Jonsson,*  
Skedsbygd.

*Tekla Torbrink.*

*Gunnar Ericsson*  
i Näs.

*Einar Johanson.*

*Einar Hæggbloom.*

*G. E. Holm.*

*Per Svensson*  
i Stenkyrka.

*Johan Ahlsten.*

*Sigfr. Nordkvist.*

*Eric Nilsson*  
i Svalöv.

---